

Z PRACOVÍSK FAKULTY

Ekológia vo výchove i v praxi

Doc. Ing.arch. Rudolf Šutovský, CSc.

V okolitých vyspelých štátoch si čoraz viac ľudí začína vážne uvedomovať, že je už najvyšší čas začať prakticky realizovať princípy trvalo udržateľného rozvoja, obnoviť znovu úctu k prírode. Z začať s ňou spolupracovať a nie bojovať s ňou. Z začať žiť tak, aby i ďalšie generácie mohli žiť v prírode nenarušenej a nezničenej civilizáciou. V tomto smere boli realizované i viaceré vydarené obytné súbory či stavby v takmer všetkých vyspelých okolitých štátoch. Pre nás je snáď najbližší príklad uplatnenia týchto zásad v už dávnejšie realizovanom ekologickom obytnom súbore "Gärtnerhof" v Rakúsku od arch. Deubnera alebo ekologicky riešený obytný súbor "Ecolonia" od arch. Luciena Krolla.

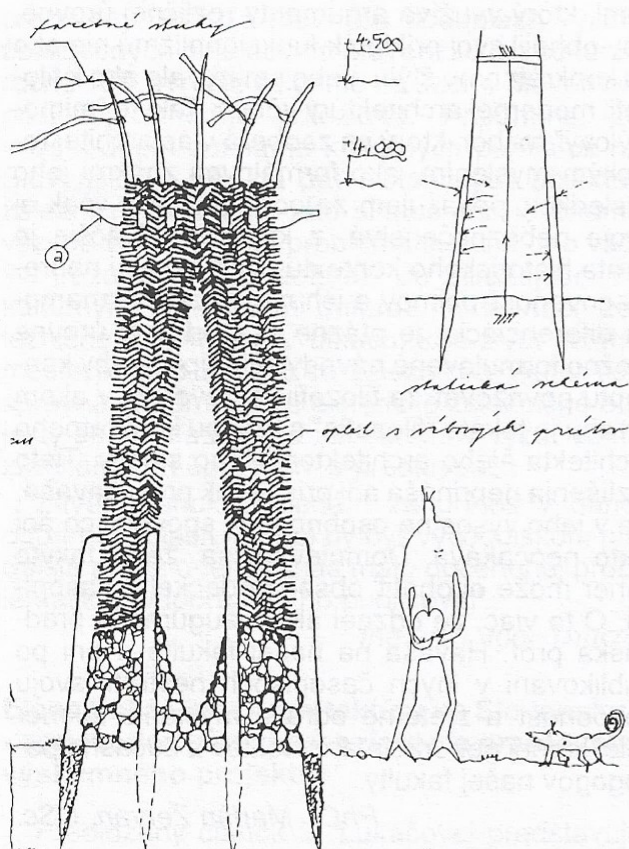
Trvalo udržateľný rozvoj si kladie okrem základných priorít bývania i obmedzenie rušivých vplyvov na vzduch, vodné zdroje a ekológiu prírodného systému, ako i spôsob zapojenia prírody do činností ľudí tak, aby tvorili vyvážený systém. Inšpiratívnym príkladom spojenia environmentálnej teórie s praktickými krokmi môže byť i aktivita pedagógov Katedry experimentálnej a ekologicky viazanej tvorby FA STU v Bratislave, kde už takmer 8 rokov organizujú praktické tvorivé semináre v tejto oblasti v rôznych lokalitách

Slovenska. Na letných tvorivých seminároch si poslucháči teoretické znalosti z oblasti ekologickej výstavby môžu prakticky overiť pri výstavbe objektov z prírodných materiálov. S odstupom času možno povedať, že letné tvorivé semináre (niektoré s medzinárodnou účasťou) v Bielych Karpatoch, Červenom Kamene, ale i v Zaježovej, Kvačanoch, Žarnove a inde zanechali v tejto oblasti výraznú stopu nielen vo formovaní budúcich architektov, ale i ľudí z okolia realizovaných diel.

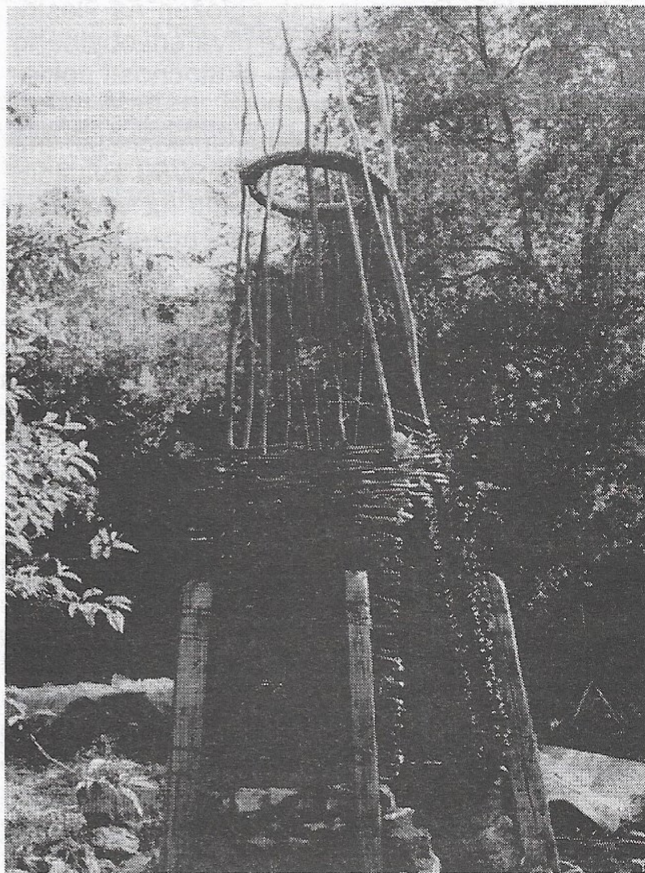
Tvorivý seminár pokračoval i tento rok ako výsledok spolupráce Spoločnosti priateľov Zeme v Košiciach, Katedry experimentálnej a ekologicky viazanej tvorby FA STU v Bratislave a TU v Košiciach. Konal sa, podobne ako vlaňajší, v Ekousadlosti Žarnov (v blízkosti Moldavy nad Bodvou, okres Košice) v dňoch 30. mája až 8. júna 1998.

Tohoročný seminár ekologickej výstavby sa začal prezentáciou väčšieho počtu študentských návrhov (cca 70), ktoré vznikli na Katedre experimentálnej a ekologicky viazanej tvorby FA STU počas letného semestra v rámci seminárnych cvičení poslucháčov 3. ročníka FA STU, ako i v rámci zahájenia praktického seminára už na mieste konania v Žarnove. Všetky vypracované návrhy boli ponúknuté v rámci už dlhšie prebiehajúcej spolupráce Spoločnosti priateľov Zeme v Košiciach (resp. priamo Ekousadlosti Žarnov) pre postupnú realizáciu zámerov. Niektoré z týchto návrhov sú už zrealizované (aspoň čiastočne), iné sú v štádiu prípravy.

Praktického seminára, ktorý bol súčasťou projektu "Ako navrhovať trvalo udržateľné sídla a tvoriť

Návrh zvonice do Ekousadlosti v Žarnove (M. Gaj, 5. ročník FA STU - letný tvorivý seminár 1997)

Realizácia zvonice v Žarnove - kolektív účastníkov seminára ekologickej výstavby 1998

Objekt sociálneho vybavenia, dielni, skladov, ako i pohotovostného spania v podkrovnom priestore - realizácia máj 1988, z prírodných materiálov (kameň, drevo, slama, hlina)

ekologicky vhodné životné prostredie", sa tento rok zúčastnilo 26 poslucháčov FA STU z rôznych ročníkov i zameraní, ale väčšinu tvorili poslucháči 5. ročníka z Katedry experimentálnej a ekologicky viazanej tvorby FA STU. Časť poslucháčov pokračovala na dokončení dvoch objektov (zvonica a vonkajšie sedenie s pergolou), ktoré realizovali vo vlaňajšom októbrom seminári, a zvyšok poslucháčov zrealizoval svoje predstavy na objekte dielni, skladov a sociálneho vybavenia. Hlavné na tento objekt sa sústredila väčšina tvorivých i realizačných snáh zúčastnených.

Objekt dielni a sociálneho vybavenia je zrealizovaný celý z prírodných materiálov (kameň, nepálená hlina, drevo), boli na ňom odskúšané rôzne technológie výstavby stien z hlineného materiálu (ubíjanie, války, výplety obhádzané hlinou a pod.)

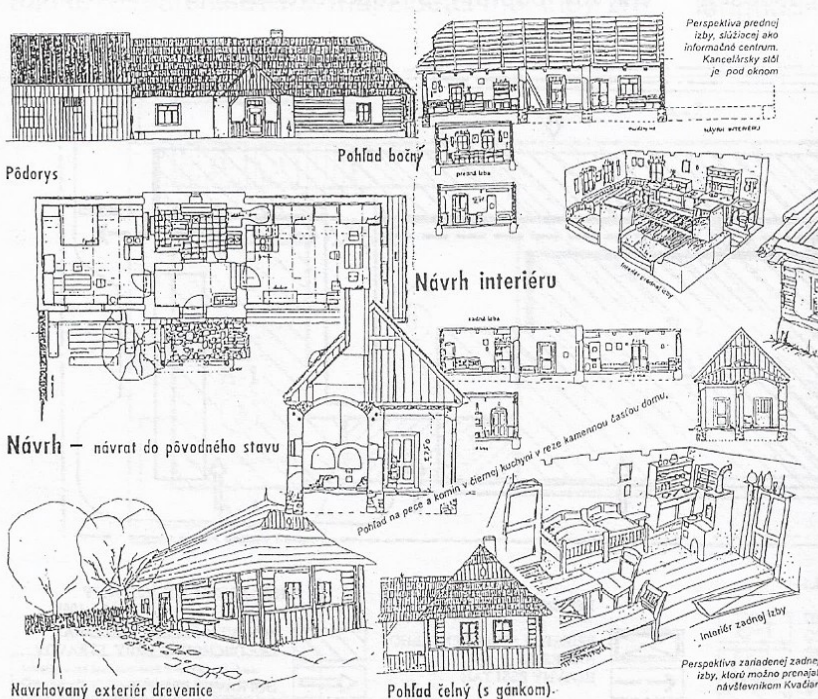
Počas praktického seminára bol večerný čas vyplnený odbornými prednáškami a ukázkami realizovania architektonických diel v praxi (arch. P. Pásztor z TU Košice, arch. Nemeč, Ing. Kříž z Českej republiky, arch. E. Nagy z Ekousadlosti Žarnov a pedagógovia z FA STU Bratislava Ing. V. Šteffl a doc. R. Šutovský).

Študenti mali počas seminára možnosť získať nielen praktické skúsenosti pri výstavbe objektov z tradičných prírodných materiálov, ale mali možnosť i praktickej a kamžitej konfrontácie svojich návrhov s realizačnými možnosťami priamo počas seminára.

Záverom možno povedať, že výsledok práce mladých poslucháčov FA STU z Bratislavy počas pracovného seminára ekologickej výstavby v Ekousadlosti Žarnov je veľmi dobrý a celý projekt vrátane zatiaľ realizovaných návrhov, ktorý je zameraný so základnými princípmi ekologickej výstavby, splnil svoj účel.

Podobne i predošlé výsledky realizácie prác poslucháčov FA STU v Bielych Karpatoch a najmä v Červenom Kameni, kde zrealizovali z prírodných materiálov objekt malej architektúry (zástavka MHD) vychádzajúci z tvarovej a materiálnej väzby na prostredie CHKO Biele Karpaty. Okrem praktických skúseností tu išlo i o snahu udržania charakteristického koloritu tejto oblasti a jej prírodných a kultúrnych hodnôt. Kladne možno hodnotiť i ostatné semináre (Kvačany, Zaježová).

Niektoré výsledky prác poslucháčov môžete posúdiť i vy z priložených fotografií realizovaných objektov či pri osobnej návšteve v Ekousadlosti Žarnov.

Záchrana drevenice v Kvačanoch pre budúce poradenské a informačné centrum - letný tvorivý seminár 1996

Praktický seminár ekologickej výstavby - lisovanie tehál z nepálenej hlíny - Žarnov, august 1998.